

Годишен извештај за работењето на Сава пензиско друштво а.д. Скопје

2024

Содржина

1. Профил на Друштвото	4
Обраќање на Претседателот на Управен одбор	6
2. Основни податоци	8
3. Мисија, визија, стратешки насоки и цели	13
3.1. Мисија, визија, вредности	13
Вредности	13
3.2. Стратешки насоки	13
4. Корпоративно управување, акционерски капитал и сопственичка структура	13
4.1. Корпоративно управување	13
4.2. Фидуцијарна должност	18
4.3. Кодекс за добро корпоративно управување	19
4.4. Внатрешна ревизија	19
5. Организациона поставеност	20
6. Деловна етика	21
6.1. Етички кодекс	21
6.2. Усогласеност со прописи	21
6.3. Спречување перење пари	22
7. Деловни политики	22
7.1. Политика на вложувања на средствата на Друштвото	22
7.2. Политика на дивиденди	23
7.3. Управување со капитал	23
7.4. Политика на односот на долгорочниот долг спрема основната главнина	23
7.5. Големи зделки	23
8. Пазарите на капитал во 2024 година	24
8.1. Глобални макроекономски и пазарни движења	24
8.2. Домашни макроекономски и пазарни движења	25
9. Членство	26
9.1. Членство во задолжителниот фонд	26

9.2.	Членство во доброволниот фонд.....	26
9.3.	Деловно окружување.....	26
10.	Агентска мрежа.....	27
10.1.	Обука на агентите.....	27
11.	Управување со средствата на задолжителниот пензиски фонд	28
11.1.	Остварени приливи и одливи на средства во и од фондот во 2024 година	28
11.2.	Структура на инвестициското портфолио на 31.12.2024	28
11.3.	NAV, принос и вредност на сметководствената единица.....	29
12.	Управување со средствата на доброволниот пензиски фонд	31
12.1.	Остварени приливи и одливи на средства во и од фондот во 2024 година	31
12.2.	Структура на инвестициското портфолио на 31.12.2024	31
12.3.	НАВ, принос и вредност на сметководствената единица.....	32
13.	Маркетинг, грижа за членство и одржлив развој во 2024 година	34
13.1.	Маркетинг активности спроведени врз основ на Законска регулатива	34
13.2.	Едукативни маркетинг активности.....	34
13.3.	Промотивни активности	35
13.4.	Активности за грижа за членството	36
13.5.	Одржлив развој	37
14.	Управување со ризиците на Друштвото	40
14.1.	Оперативен ризик (несакани настани).....	40
14.2.	Пазарни ризици	40
14.3.	Кредитни ризици	40
14.4.	Ликвидносен ризик	40
15.	Управување со ризици на Фондовите	41
16.	Информатичка технологија и сигурност на информацискиот систем	41
17.	Управување со човечки ресурси	43
17.1.	Структура на вработени	43
17.2.	Клучни активности во управувањето со кадри.....	44
17.3.	Развој и обука на вработените	45

1. Профил на Друштвото

Сава пензиско друштво а.д. Скопје (во понатамошниот текст: Друштвото) е првото друштво за управување со задолжителни и доброволни пензиски фондови во Република Северна Македонија. Основано е во 2005 година како Друштво за управување со задолжителен пензиски фонд, а од 2009 година ја проширува дејноста и добива дозвола за управување со првиот доброволен пензиски фонд.

Друштвото управува со задолжителен пензиски фонд „Сава пензиски фонд“ и доброволен пензиски фонд „Сава пензија плус“.

Друштвото е во целосна сопственост на Позаваровалница Сава д.д. Љубљана (скратен назив: Сава Ре) и членка на Сава Осигурителната Групација од 14.03.2018 година.

Од основањето до денес Друштвото остварува континуиран раст и унапредување во сите сегменти од работењето што се должи на воспоставената корпоративна култура, создавањето сопствена традиција, ангажирањето на професионалниот кадар и современата информатичка технологија.

Поаѓајќи од својата примарна дејност, Друштвото посветува особено внимание на непосредната презентација на понудата на своите продукти, задолжително и доброволно пензиско осигурување, како и континуираното проширување и унапредување на услугите што ги нуди на своите членови. Инвестирањето на средствата на пензиските фондови, претставува примарна одговорност на добро организиран и високостручен тим. Друштвото е долгорочно определено во процесот на управувањето со средствата на пензиските фондови да обезбеди приноси од инвестирањето што ќе ги зголемат заштедите за посигурна и постабилна иднина на членовите.

Потврда за успешното работење на Друштвото, меѓу останатото се и добиените меѓународни и национални награди.

Членство во Сава Осигурителна Групација

Позаваровалница Сава д.д. (Сава Ре) е компанија за реосигурување со седиште во Љубљана, Словенија и е оперативна холдинг компанија на Сава Иншуренс Груп. Сава Ре е една од најголемите компании за реосигурување со седиште во југоисточна Европа, опслужувајќи повеќе од 450 партнери на над сто пазари за реосигурување ширум светот, а Групацијата е една од водечките осигурителни групи во регионот, со присуство во шест земји на Јадранскиот регион. Акциите на Сава Ре котираат на Љубљанската берза и се дел од SBI TOP, словенечкиот блу-чип индекс. Sava Re одржува долгорочна финансиска моќ на ниво на „А“, со стабилна перспектива, и од S&P Global Ratings и од AM Best.

Состав на Сава Осигурителна Групација

Обраќање на Претседателот на Управен одбор

Ми претставува задоволство да Ви го презентирам Годишниот извештај на Сава пензиско друштво а.д. Скопје и Финансиските извештаи за финансиската година која завршува на 31 декември 2024 година, година која беше предизвикувачка од повеќе аспекти. Успешно совладувајќи ги предизвиците, во 2024 година остваривме одлични резултати со кои ги надминавме и поставените цели и планови, за што работевме професионално, одговорно, совесно и посветено.

Најпрво, истакнувам дека резултатите се постигнати благодарение на сите вработени кои биле и се вклучени во работењето на Друштвото. Членовите на Задолжителниот пензиски фонд Сава пензиски фонд и Доброволниот пензиски фонд Сава пензија плус добиваат адекватна услуга во текот на целата година која ја обезбедува Друштвото, инсистирајќи на високи стандарди на добро корпоративно управување со што обезбедуваме одговорно и транспарентно работење, создавање на доверба, подобрување на ефикасноста на работењето и намалување на ризиците на работењето на Друштвото и на пензиските фондови, а што свое влијание има во сите сегменти на работењето.

Значајно е да се спомене дека, економското опкружување и финансиските пазари останаа предизвикувачки во текот на 2024 година, со драматично променетите услови во глобалното окружување, во контекст на геополитичките ризици и предизвици.

Сепак, и покрај глобалните ризици на пазарите на капитал, може да се забележи дека акциските пазари забележаа солидни приноси.

На домашно ниво, последно издадениот Извештај на Европската комисија за Р.С. Македонија не покажува подобрувања кои ќе придонесат до позитивен сентимент во преговорите за членство на државата во ЕУ.

Под влијание на намалена инфлација, раст на девизните резерви и стабилни макроекономски услови, Народната банка на Македонија во 2024 година започна со намалување на референтните каматни стапки и олабавување на монетарната политика. Банкарскиот сектор ја одржува својата стабилност со релативно високи стапки на капитална и ликвидна позиција, а деловната активност на банките бележи континуиран раст. Фискалната политика е експанзивно поставена, со заложба на Власта за постепена фискална консолидација, подобрување на управувањето со јавните финансии и одржување високо ниво на капитални расходи.

Домашниот пазар на капитал ги следеше меѓународните пазари на капитал, забележувајќи еден од подобрите перформанси гледано на глобално ниво, но и во однос на својата историја.

Пазарот на труд бележи позитивни движења т.е. стапката на активно населени бележи зголемување, додека пак стапката на невработеност е намалена во однос на почетокот на годината.

Инвестирањето на средствата на Сава пензиски фонд и Сава пензија плус се базира на долгорочна инвестициска политика која има за цел да обезбеди долгорочно одржлив инвестициски принос за сите членови во согласност со фидуцијарна должност за дејствување во најдобар, долгорочен интерес на членовите и пензионираниите членови на пензиските фондови. Одговорното инвестирање е основен дел од инвестициската стратегија, со цел да се спроведува максимизирање на приносите со адекватно, прифатливо ниво на ризик. Тоа

секогаш било наша определба и врз основа на оваа определба Сава пензиско друштво ги спроведуваше своите инвестициски активности во 2024 година.

Верувам дека овој извештај ќе даде корисно ажурирање за финансиската состојба на Друштвото и фондовите, како и резиме на активностите во однос на членовите и пензионираните членови и целокупните перформанси на Друштвото во текот на минатата година.

Бројот на вработувања во земјата, а со тоа и на нови членови во задолжителниот пензиски фонд е стабилен, особено во контекст на актуелните економски состојби. Кај доброволното пензиско осигурување, континуирано се зголемува свеста за можноста да се уплатуваат дополнителни средства со цел да се обезбеди поквалитетно живеење во пензионерските денови, но и понатаму останува најголем предизвик.

Нашите клучни постигнувања и цели и понатаму се поставување на клиентот, односно членството во нашиот примарен фокус, преку едуцирана и адекватно структурирана агентска мрежа, преку едукација на членството и пошироката јавност со поголем фокус кон дигитализација, оптимизација на процесите и технолошка модернизација со цел постигнување зголемена продуктивност и трошочна ефикасност.

Во однос на другите пензиски друштва и обезбедување на повисок степен на соработка и подобра корпоративна култура во тек се активности за основање на заедничка асоцијација на пензиски друштва.

Благодарение на значајната поддршка што ја добиваме од нашата Групација, големото професионално знаење и искуство, како и одличниот тим, нашето Друштво успешно управува со двата пензиски фонда и придонесува за остварување на основната цел - обезбедување одржлив македонски пензиски систем и соодветен приход за осигурениците по нивното пензионирање.

Основен предизвик и воедно фокус во нашето деловно работење во 2025 година и понатаму е како да го активираме ваквиот потенцијал, доближувајќи ги до граѓаните придобивките и можностите што ги нуди реформиранiot пензиски систем и обезбедувајќи им ги сите неопходни информации и аргументи со кои би ги мотивирале да донесат вистинска одлука која ќе им овозможи долгорочна лична финансиска стабилност.

Притоа, нашата основна цел и задача е да најдеме најефективни начини со кои ќе им ја објасниме на граѓаните мисијата на нашето Друштво за обезбедување на финансиска сигурност и одржлива иднина за членовите во фондовите со кои управуваме, како и на нашите вработени, деловни партнери и инвеститори. При тоа, нашите главни аргументи за остварување на ваквата мисија се нашата постојана посветеност во градењето и развојот на Друштвото, кое е препознаено по грижата за своите членови, транспарентноста и високите професионални и морални вредности.

Продолжуваме да работиме посветено, одговорно, транспарентно, етички и со висока свест за сите предизвици и неизвесности, насочени кон активности кои значат остварување на нашата визија и мисија за доброто и во интерес на членовите на пензиските фондови, нашиот акционер, сите стеикхолдери (засегнати страни), вработените и целокупната заедница, во која како општествено одговорна фирма сме исто така препознаени.

Снежана Станковиќ
Претседател на Управен одбор

2. Основни податоци

Назив	Сава пензиско друштво а.д. Скопје
Адреса	Димче Мирчев бр. 20 Скопје
Телефон	02/ 5100285, 02/15 500
Телефакс	02/3236 989
E mail	kontakt@sava-penzisko.mk
Интернет страна	www.sava-penzisko.mk
Матичен број	5989434
Даночен број	4030005551006
Трансакциска сметка	210-059894340105
Основен капитал	130.001.478 МКД
Број на акции	21.200
Органи на управување и надзор	Снежана Станковиќ (Претседател) Петар Талески (Член) Татјана Бојковска (Член)
	Надзорен одбор: Давид Бенедек (Член од 30.01.2024 и Претседател од 05.02.2024 година) Павел Гојкович (Член и Претседател до 05.02.2024 година) Рок Мољк (Член) Ерол Хасан (Независен член) Петер Скварча (Член до 30.01.2024 година)
Датум на издавање на дозволи	Одлука за формирање на друштво за управување со пензиски фондови од 04.04.2005 година, издадена од МАПАС
	Одлука за управување со пензиски фонд „Нов пензиски фонд“ – отворен пензиски фонд од 09.06.2005 година, издадена од МАПАС
	Одлука за полноважност на условно одобрение за управување со доброволен пензиски фонд од 03.06.2009 година, издадена од МАПАС
Овластен ревизор	ДИЛОИТ ДОО Скопје
Акционер	Позаваровалница Сава д.д. Љубљана, 100% (бр. на акции: 21.200)
Банка чувар на имот	НЛБ Банка АД Скопје
Регулатор	Агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС)

Позначајни настани во 2024

И покрај бројните геополитички и политички ризици 2024 беше уште една импресивна година за ризичните класи на средства за инвестирање. Континуираниот раст на акциите во САД значително им помогна на акциските пазари во останатите развиени држави, а американските технолошки компании со мега пазарна капитализација осигурија доминација, втора година по ред. Оптимизмот беше резултат на новите достигнувања на полето на Вештачка Интелигенција, кои имаат силен потенцијал да влијаат врз структурните промени. Економскиот раст во САД беше релативно солиден, и покрај очекувањата за рецесија или постепено “приземјување”, додека европскиот економски моментум значително ослабна во текот на годината. 2024 година беше поволна и за инфлаторните движења и монетарните текови, односно инфлацијата на глобално ниво продолжи да се намалува, а големите Централни банки го започнаа циклусот на постепено олабавување на монетарните услови и намалување на референтните стапки.

Во услови на забавени инфлаторни притисоци, поволни движења на девизниот пазар, но и под влијание на монетарната политика на ЕЦБ, Народната Банка на Македонија во 2024 година започна со намалување на основната каматна стапка. Во три последователни наврати каматната стапка на благајничките записи беше намалена од 6,30% во септември на 5,55% во декември 2024 година. Редовната пракса на издавање на континуирани државни хартии од вредност продолжи и 2024 година, при што каматните стапки во однос на почетокот на годината се намалија од 0,3 до 0,4 процентни поени. На меѓународниот пазар на капитал приносите по кои се тргуваа македонските еврообврзници, исто така забележаа намалување од 30 до 50 базични поени во однос на почетокот на годината.

Случувања во Друштвото

Во 2024 година, Друштвото продолжи да работи во хибриден модел на работа и на истекот од годината се пресели на нова адреса. Кон крајот на годината беше усвоен Деловниот план за 2025 година согласно Стратегијата на Друштвото за период 2023-2027, во која се дефинирани стратешките насоки за развој на Друштвото и стратешките цели, изразени преку квантитативни и квалитативни индикатори за перформанс. Клучните приоритети во периодот до 2027 година, во Друштвото, и пошироко во Сава осигурителна групација ќе бидат во следниве области:

- Клиентот во центар, дигитализација, агент на иднината
- Оптимизација на бизнис процеси
- Одржлив развој

Намалување на надоместокот од придонеси во задолжителниот фонд

Почнувајќи од 01.01.2025 стапката на надоместок од придонеси во задолжителниот фонд, која ја наплаќа Друштвото се намалува од 1,80% на 1,70%. Друштвото ги презеде сите активности за имплементирање на промената.

Извештај за сеопфатна добивка по локални прописи

Година завршена на 31 декември (во 000 МКД)

Приходи од управување со фондови
Приходи од надоместок од придонеси
Приходи од надоместок од управување
Приходи од надоместок за премин
Расходи од управување со фондови
Расходи за МАПАС
Расходи за чувар на имот
Расходи за Фондот на ПИОСМ
Трошоци за трансакции
Трошоци за маркетинг
Трошоци за агенти
Останати трошоци од управување со фондови
Добивка од управување со фондови
Останати приходи на Друштвото
Расходи од управување со Друштвото
Трошоци за сировини и други материјали
Трошоци за услуги
Плати, надоместоци за плати и останати трошоци за вработените
Амортизација
Резервирање на трошоци за ризици
Останати трошоци од работењето
Финансиски приходи
Финансиски расходи
Бруто добивка
Данок на добивка
Нето добивка за годината
Нето добивка (загуба) од повторно вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба
Актуарски добивки (загуби) на дефинирани планови за користи на вработени
Друга нето сеопфатна добивка (загуба)
ВКУПНА НЕТО СЕОПФАТНА ДОБИВКА

2023	2024
329.542	376.369
116.224	124.501
213.316	251.862
2	6
(102.238)	(106.511)
(42.509)	(47.991)
(17.034)	(18.020)
(5.562)	(6.372)
(152)	(5)
(24.846)	(21.308)
(10.856)	(11.552)
(1.279)	(1.263)
227.304	269.858
1.374	4.631
(113.174)	(126.002)
(2.858)	(2.757)
(16.182)	(23.762)
(70.023)	(80.931)
(2.417)	(4.736)
(312)	(657)
(21.382)	(13.159)
33.536	40.180
(3.995)	(3.703)
145.045	184.963
(9.744)	(19.319)
135.302	165.644
3.100	8.916
4	(93)
3.104	8.823
138.406	174.467

Финансиски показатели	2023	2024
ROA по данок	17,9%	19,6%
ROE по данок	18,6%	20,8%
CIR	50,4%	46,7%

Извештај за сеопфатна добивка по меѓународни сметководствени стандарди и меѓународни стандарди за финансиско известување (МСС и МСФИ) *

Година завршена на 31 декември (во 000 МКД)

	2023	2024
Приходи од управување со фондови	329.542	376.369
Приходи од надоместок од придонеси	116.224	124.501
Приходи од надоместок од управување	213.316	251.862
Приходи од надоместок за премин	2	6
Расходи од управување со фондови	(94.608)	(98.758)
Расходи за МАПАС	(42.509)	(47.991)
Расходи за чувар на имот	(17.034)	(18.020)
Расходи за Фондот на ПИОСМ	(5.562)	(6.372)
Трошоци за трансакции	(152)	(5)
Трошоци за маркетинг	(24.843)	(21.308)
Трошоци за агенти	(3.228)	(3.798)
Останати трошоци од управување со фондови	(1.279)	(1.263)
Добивка од управување со фондови	234.934	277.611
Останати приходи на Друштвото	1.372	4.631
Расходи од управување со Друштвото	(113.040)	(124.575)
Трошоци за сировини и други материјали	(2.858)	(2.757)
Трошоци за услуги	(11.293)	(14.240)
Плати, надоместоци за плати и останати трошоци за вработените	(70.022)	(80.931)
Амортизација	(7.172)	(12.830)
Резервирање на трошоци за ризици	(312)	(657)
Останати трошоци од работењето	(21.384)	(13.159)
Финансиски приходи	36.474	41.348
Финансиски расходи	(4.096)	(5.492)
Бруто добивка	155.642	193.524
Данок на добивка	(10.507)	(20.094)
Нето добивка за годината	145.135	173.430
Нето добивка (загуба) од повторно вреднување на хартии од вредност расположиви за продажба	3.100	8.916
Актуарски добивки (загуби) на дефинирани планови за користи на вработени	4	(93)
Друга нето сеопфатна добивка (загуба)	3.104	8.823
ВКУПНА НЕТО СЕОПФАТНА ДОБИВКА	148.239	182.253
Финансиски показатели	2023	2024
ROA по данок	18,8%	19,3%
ROE по данок	19,8%	21,3%
CIR	48,2%	44.4%

Споредбени избрани финансиски податоци за работењето на Друштвото за 2024 година по локална регулатива и по МСФИ и причини за разликите

	Локална регулатива	МСС/МСФИ	Разлика (локална регулатива/ МСФИ)
000 МКД			
Избрани финансиски податоци			
Вкупни приходи	421.179	422.348	(1.168)
Вкупни расходи	236.216	228.824	7.393
Данок на добивка (тековен)	19.319	19.319	0
Данок на добивка (одложен)	0	775,40	(775)
Нето добивка од тековното работење	165.644	173.430	(7.786)
Вкупен капитал	830.212	851.270	(21.058)
Вкупни средства	889.367	984.110	(94.743)
Вкупни обврски	59.155	132.841	(73.686)
ROA по данок	19,60%	19,30%	0,3 пп
ROE по данок	20,80%	21,30%	(0,5 пп)
CIR	46,70%	44,30%	2,4 пп

Друштвото изработува финансиски извештаи по МСС и МСФИ, за целите на изработка за консолидираните финансиски извештаи на Сава Осигурителна Групација.

Разликите во финансиските податоци по локални прописи и по МСС/МСФИ произлегуваат од следното: за целите на изработка на консолидираните финансиски извештаи на Сава Осигурителна Групација, Друштвото вон книговодствено:

- Врши разграничување на агентските трошоци, кои произлегуваат од провизии за агентите согласно дефинирани критериуми, и се однесуваат на задолжителниот и на доброволниот фонд;
- Евидентира Договор за оперативен наем, согласно барањата на МСФИ16;
- Евидентира финансиските инструменти согласно барањата на МСФИ9.

3. Мисија, визија, стратешки насоки и цели

3.1. Мисија, визија, вредности

Мисија

Обезбедување на финансиска сигурност и одржлива иднина за нашите членови, нашите вработени, нашите партнери и нашите сопственици. Преку раст на вредноста на пензиските заштеди се стремиме да обезбедиме соодветна пензија за нашите членови. На вработените им овозможуваме професионален и личен развој, а на сопствениците соодветен поврат на капиталот. Преку одговорно работење ние креираме вредност за општеството.

Визија

Посветено работиме и градиме Друштво кое е препознаено по грижата за своите членови, транспарентноста и високите морални вредности, како и по својата активна улога во одржливоста на пензискиот систем, човечката околина и општеството во целина.

Вредности

- S** Високи стандарди за корпоративно управување базирано на принципите на посветеност, одговорност, транспарентност и етика.
- S** Трајно партнерство со членовите базирано на едукација, етичко работење и доверба.
- S** Високи професионални стандарди, корпоративни вредности, компетенции во управувањето со инвестициите и ризиците, обезбедување на фидуцијарна одговорност на сите нивоа, силни внатрешни контроли и ревизија.
- S** Добрата работна средина, културата на нашите вработени и нивниот континуиран професионален и личен развој се предуслов за градење на нашиот тим.

3.2. Стратешки насоки

Клучните стратешки насоки, дефинирани во петгодишниот Стратешки план на Друштвото се дигитализација, оптимизација и технолошка модернизација со цел поставување на клиентот во центар, развој на силна агентска мрежа (агенти на иднината), рационализација на деловните процеси преку ефикасно користење на новите ИТ технологии, овозможување на побрза комуникација со клиентите и намалување на фиксните трошоци, одржлив развој со стратегија насочена кон намалување на емисијата на стакленички гасови.

4. Корпоративно управување, акционерски капитал и сопственичка структура

4.1. Корпоративно управување

Корпоративното управување во Друштвото претставува збир на правила со кои се уредуваат начинот, постапките и процесите преку кои Управниот, Надзорниот одбор, лицата со посебни овластувања и одговорности и раководните лица во Друштвото, донесуваат одлуки во врска со управувањето на Друштвото и пензиските фондови, како и начинот на следење на имплементацијата на тие одлуки.

Целта на доброто корпоративно управување е обезбедување одговорност и транспарентност во работењето на Друштвото, создавање на доверба меѓу Управниот и Надзорниот одбор и заинтересираните субјекти, особено членовите на пензиските фондови и подобрување на ефикасноста на работењето на Друштвото и пензиските фондови.

Собрание на акционери

Во текот на 2024 година беа одржани две седници.

Годишното собрание беше одржано на 29.03.2024 година при што Собранието ги усвои редовните точки за работа.

На Собранието одржано на 28.11.2024 година беа усвоени: Политика за следење на перформанси и наградување во Сава пензиско друштво а.д. Скопје, Одлука за потврда на промена на седиште на Сава пензиско друштво а.д. Скопје и Одлука за изменување и дополнување на Статутот на Сава пензиско друштво а.д. Скопје.

Надзорен одбор

Во текот на 2024 година, Надзорниот одбор на Друштвото го сочинуваа 4 (четири) членови, од кои еден независен и тоа:

Давид Бенедек

Член на Надзорен одбор од 30.01.2024 и Претседател на Надзорен одбор од 05.02.2024 година

Вработен на местото: Член на Управата на Позаваровалница Сава д.д., Љубљана.
Дејност: Реосигурување.

Членство во органи на управување и надзор: Претседател на Надзорен одбор на Вита живљенска заваровалница д.д. Љубљана, Претседател на Надзорен одбор на Сава Инфонд д.о.о., член на Надзорен одбор на Вита С Холдинг ДОО Скопје, Заменик претседател на Надзорен одбор на Дијагностички центар Вила Богатин и Претседател на Надзорен одбор на Сава Покојнинска дружба д.д. Марибор.

Павел Гојкович

Член на Надзорен одбор и Претседател на Надзорен одбор до 05.02.2024 година

Вработен на местото: Овластено лице на Управата на Позаваровалница Сава д.д., Љубљана.
Дејност: Реосигурување.

Членство во органи на управување и надзор: член на Надзорен одбор на Заваровалница Сава д.д. Марибор, член на Надзорен одбор на Сава животно осигурување а.д.о. Белград, член на Надзорен одбор на Сава покојнинска дружба д.д. Марибор и член на Надзорен одбор на Вита животно осигурување д.д. Љубљана.

Рок Мољк

Член на Надзорен одбор

Вработен на местото: Директор на деловен центар за осигурување, продажба и управување со групацијата во Позаваровалница Сава д.д., Љубљана.
Дејност: Реосигурување.

Членство во органи на управување и надзор: член на Надзорен одбор на Сава покојнинска дружба д.д. Марибор, член на Одбор на директори на „Илирија“ АД Приштина, член на Одбор на директори на „Илирија Лајф“ АД Приштина и Претседател и неизвршен член на Одбор на директори на Сава Осигурување АД Скопје.

Ерол Хасан

Независен член на Надзорен одбор

Вработен на местото: Адвокат, Адвокат Ерол Хасан Скопје.

Дејност: Адвокатски дејности.

Членство во органи на управување и надзор: /

Петер Скварча беше член на Надзорен одбор до 30.01.2024 година.

Надзорниот одбор на Друштвото е составен од најмалку четири члена кои ги избира Собранието на акционери, кои по изборот треба да бидат одобрени од страна на МАПАС, при тоа водејќи грижа за балансиран состав, експертски знаења и адекватна персонална квалификација на членовите. Најмалку еден од членовите на Надзорниот одбор е независен член.

Примања

Во 2024 година, членовите на Надзорниот одбор на Сава пензиско друштво а.д. Скопје, остварија бруто примања¹ од заснован работен однос кај други работодавачи, кои се наведени во текстот погоре, и тоа:

- Плата: 17.555 илјади МКД
- Надоместоци на плата: 2.372 илјади МКД
- Бонус: 2.794 илјади МКД
- Осигурување: 429 илјади МКД
- Други права: 957 илјади МКД

Улога и надлежности

Водечката улога во рамките на системот на корпоративното управување ја има Надзорниот одбор кој ги дефинира мисијата и целите на Друштвото, ги застапува интересите на Друштвото, обезбедувајќи заштита на акционерите. Надзорниот одбор врши контрола и надзор врз управувањето со Друштвото и пензиските фондови што го врши Управниот одбор, одговорен е да обезбеди добро работење, управување и стабилност на Друштвото и пензиските фондови, одговорен е за утврдување на стратегијата на Друштвото и пензиските фондови, навремено и точно финансиско известување на МАПАС, утврдување на деловните приоритети и насочување на работењето на Управниот одбор.

Во 2024 година, Надзорниот одбор одржа 11 седници.

¹ За членовите, Рок Мољк и Мојца Горњак се вклучени примањата за времетраење на нивниот мандат.

Управен одбор на Друштвото

Снежана Станковиќ

Претседател на Управен одбор

Образование: дипломиран правник

Стручен профил: Снежана Станковиќ (1970) професионалната кариера ја започнува во областа на областа на правото и адвокатурата, вклучувајќи и раководна позиција на работно место Генерален секретар на Владата на РСМ, по што од 2007 година е самостоен адвокат, основач на адвокатска канцеларија. Во периодот од септември 2019 до мај 2023 година беше ангажирана од страна на Друштвото со Договор за правна помош и застапување.

Од 25 август 2023 година работи во Друштвото како член на Управен одбор, а од 01.11.2023 година ја извршува и функцијата на Претседател на Управен одбор на Друштвото. Во деловната кариера има богато професионално искуство стекнато во три децениската работа во адвокатурата и правото. Поседува и Уверение за положен правосуден испит, Потврда за положен нотарски испит и Уверение за положен стручен испит за застапници за заштита на индустриската сопственост.

Функцијата на Член на Управен одбор ја извршува во прв мандат.

Почеток на мандат: 25.08.2023 година.

Членство во органи на управување и надзор: член на Управен одбор Асоцијација за е-трговија на Македонија АЕТМ Скопје, член на Управен одбор на Здружение на граѓани – Движење за поддршка на креативноста Иво Лауренчиќ Скопје и член на Надзорен одбор на Вита С Холдинг ДОО Скопје.

Дополнителни обврски: именувана е за Арбитар на листата на арбитри на Постојаниот избран суд – Арбитража при Стопанската комора на Северна Македонија.

Д-р Петар Талески, FRM

Член на Управен одбор

Образование: Доктор по економски науки

Стручен профил: Д-р Петар Талески (1978) професионалната кариера ја започна во НИП Нова Македонија А.Д. Скопје, по што продолжува во финансискиот сектор во Германско Македонски фонд и МЕБ Банка Сарајево и НЛБ Банка АД Скопје. Од јуни 2005 година раководеше со Секторот за продажба и маркетинг во Друштвото, а од 2013 година со Секторот за управување со ризици и позадински операции. Во деловната кариера стекна богато искуство во областа на финансиите и банкарството, продажбата, маркетингот и управувањето со ризици. Поседува и сертификати за работење со хартии од вредност, инвестиционо советување и корпоративно управување.

Во 2019 година за прв пат беше избран за член на Управен одбор на Друштвото, а од 01.06.2022 година ја вршеше функцијата на Претседател на Управен одбор. На 10.03.2023 година беше реизбран за член на Управен одбор и повторно именуван за Претседател на Управен одбор. Функцијата Претседател на Управен одбор ја извршуваше заклучно со 31.10.2023 година.

Почеток на втор мандат: 27.05.2023 година.

Членство во органи на управување и надзор: /

Татјана Бојковска, CFA, CAIA, CIPM
Член на Управен одбор

Образование: дипломиран економист, Овластен финансиски аналитичар, CFA, дезигнација Овластен аналитичар за алтернативни инвестиции, CAIA и Сертификат за мерење на инвестициски перформанси, CIPM

Стручен профил: Татјана Бојковска (1981) професионалната кариера ја започнува во областа на ревизија во БДО Македонија, а продолжува во банкарскиот сектор во Централна Кооперативна Банка АД. Од октомври 2012 година работи во Друштвото како Управувач со ризици. Ја извршуваше функцијата на одговорно лице за управување со ризици на пензиските фондови со кои управува Друштвото од 17.05.2013 година кога беше одобрена од страна на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување и последователно како лице одговорно за инвестиционите одлуки во Друштвото одобрена од Агенцијата на 29.07.2020 година. Од септември 2019 година раководеше со Секторот за управување со ризици, а од 31 јули 2020 раководеше со Секторот инвестиции. Во деловната кариера стекна богато искуство во областа на ревизијата, финансиски консалтинг, контролинг, управување со ризици, управување со портфолија и инвестирање на средствата.

Поседува и Уверение за положен стручен испит за Инвестиционо советување издадено од Комисијата за хартии од вредност на РСМ.

Функцијата на Член на Управен одбор ја извршува во прв мандат.

Почеток на мандат: 22.07.2023 година.

Членство во органи на управување и надзор: /

Улога и надлежности

Управниот одбор го претставува и застапува Друштвото и пензиските фондови и раководи со нивната работа и има најшироки овластувања во управувањето, вршењето на сите работи поврзани со водењето на работите, тековните активности и дејствува во сите околности од име на Друштвото и пензиските фондови во рамките на предметот на работењето, освен за оние за кои е потребна согласност од Надзорен одбор.

Управниот одбор работи и одлучува на редовни седници кои се одржуваат најмалку еднаш месечно. Покрај редовните седници, Управниот одбор одлучуваше и секојдневно со одлуки надвор од седница. Во 2024 година, Управниот одбор одржа 14 седници.

Управниот одбор ги извршуваше надлежностите предвидени со Статутот на Друштвото и Деловникот за работење и надлежност на Управниот одбор, се грижеше за тековното работење на Друштвото, воспоставување на структура на добро корпоративно управување, ги извршуваше одлуките на Собранието и на Надзорниот одбор, донесуваше општи акти, ја утврдуваше стратегијата, деловната политика и годишниот план на Друштвото, го контролираше инвестирањето на средствата на Друштвото и пензиските фондови. Управниот одбор се грижеше за обезбедување на услови за работење на Друштвото во согласност со прописите, управување и следење на ризиците на кои е изложено Друштвото.

Примања

Во 2024 година, членовите на Управниот одбор на Сава пензиско друштво а.д. Скопје, остварија бруто примања од работен однос во Сава пензиско друштво а.д. Скопје, и тоа:

- ❖ Плата: 11.645 илјади МКД
- ❖ Надоместоци на плата: 0 МКД
- ❖ Бонус: 2.220 илјади МКД
- ❖ Осигурувања: 1.571 илјади МКД
- ❖ Други права: 139 илјади МКД

Во 2024 година, членовите на Управниот одбор на Друштвото, не остварија примања (плата, надоместоци на плата, бонус, осигурувања и други права), од членство во органи на управување на други Друштва и од работен однос кај други работодавачи.

Одбор за управување со инвестиции

Одборот е постојано, стручно, координативно и советодавно тело на Управниот одбор, што Управниот одбор го формира од редот на своите членови и други лица. Во составот на Одборот за управување со инвестиции се именувани лица со високо стручни познавања од областа на инвестирањето и управувањето со ризиците.

Одборот за инвестиции работи на седници кои се одржуваат најмалку еднаш месечно. Во текот на 2024 година Одборот одржа 12 редовни седници.

Одборот за инвестиции ги следеше и анализираше: информациите за состојбите на финансиските пазари и пазарот на капитал во Република Северна Македонија, ЕУ, земјите членки на ОЕЦД и пошироко, основните показатели за управувањето со инвестициите на фондовите, структурата на инвестициското портфолио на фондовите, ризиците поврзани со инвестирањето на средствата, законски и интерно поставени лимити за инвестирање на средствата.

4.2. Фидуцијарна должност

Членовите на Управен одбор, Надзорен одбор и раководните лица во Друштвото имаат фидуцијарна должност да работат единствено во корист на интересите на членовите и на пензионираниите членови на пензиските фондови со кои управува Друштвото, која ја спроведуваат со примена на високи стандарди на етика и интегритет и без конфликт на интереси.

Друштвото обезбедува примена на фидуцијарната должност од стана на секој вработен и ангажирано лице во Друштвото.

4.3. Кодекс за добро корпоративно управување

Во Кодексот за добро корпоративно управување на Сава пензиско друштво а.д. Скопје пропишани се правила, стандарди и принципи, согласно кои се воспоставени практики на добро корпоративно управување во Друштвото. Правилата за добро корпоративно управување во целост се применуваа во работењето на Друштвото во 2024 година.

Друштвото има воспоставено ефикасен систем на поплаки од членовите на пензиските фондови, систем за контрола на усогласеност на работењето на Друштвото и пензиските фондови со прописите, систем на идентификација, мерење и управување со ризици во работењето.

Водејќи се од правилата и стандардите за управување и раководење на органите, Друштвото го зголемува нивото на доверба кај вработените, членовите, пензионираниите членови и потенцијалните членови на пензиските фондови со кои управува.

Друштвото го применува Кодексот на управувачи на средства на CFA Institute, со што ја потенцира посветеноста кон висок степен на етичност и професионализам во управувањето со средствата на членовите и пензионираниите членови. Друштвото е трет правен субјект од регионот кој ја има усвоено примената на овој Кодекс, со која се вброи на листата на финансиски институции на која се наоѓаат реномирани глобални институционални инвеститори.

4.4. Внатрешна ревизија

Внатрешната ревизија е организирана како независен организационен дел, функционално и организациски издвоен од останатите делови на Друштвото, непосредно одговорен за својата работа пред Надзорниот одбор на Друштвото. Внатрешната ревизија ги извршува своите активности во согласност со законската регулатива за пензиски фондови, Политиката за внатрешна ревизија на Друштвото, етичкиот Кодекс и меѓународните стандарди за внатрешна ревизија.

Основната цел на работењето на внатрешната ревизија е преку своите прегледи да обезбеди превентивна, целосна и континуирана контрола на работењето на Друштвото и фондовите, да даде разумно уверување на Управниот и Надзорниот одбор дека Друштвото и фондовите работат согласно законските, подзаконските и интерните акти, дека сметководствената евиденција и финансиските извештаи на Друштвото и фондовите се точни и потполни, дека воспоставениот систем на внатрешни контроли и управувањето со ризиците адекватно и ефикасно делуваат.

Внатрешната ревизија во 2024 година ги спроведуваше ревизорските активности врз основа на Годишниот план за работа за 2024 година. Планирањето на ревизорските прегледи е засновано на документирана процена на ризиците на сите процеси карактеристични за Друштвото и фондовите со цел, определување на приоритетните подрачја за ревизија во 2024 година.

Во текот на 2024 година, Секторот за внатрешна ревизија изврши 9 (девет) редовни ревизии.

По секој завршен преглед, внатрешната ревизија доставуваше конечни ревизорски извештаи до Управниот одбор и ревидираните организациони единици во кои препорачуваше мерки и даваше предлози за одредени подобрувања на ефикасноста на процесите, контролните системи и општата ефикасност на работење на Друштвото и фондовите.

Врз основа на сите наоди до кои дојде внатрешната ревизија при спроведување на ревизорските прегледи во 2024 година оцени дека, управувањето со организацијата, клучните ризици и интерните контроли во Друштвото генерално се добри.

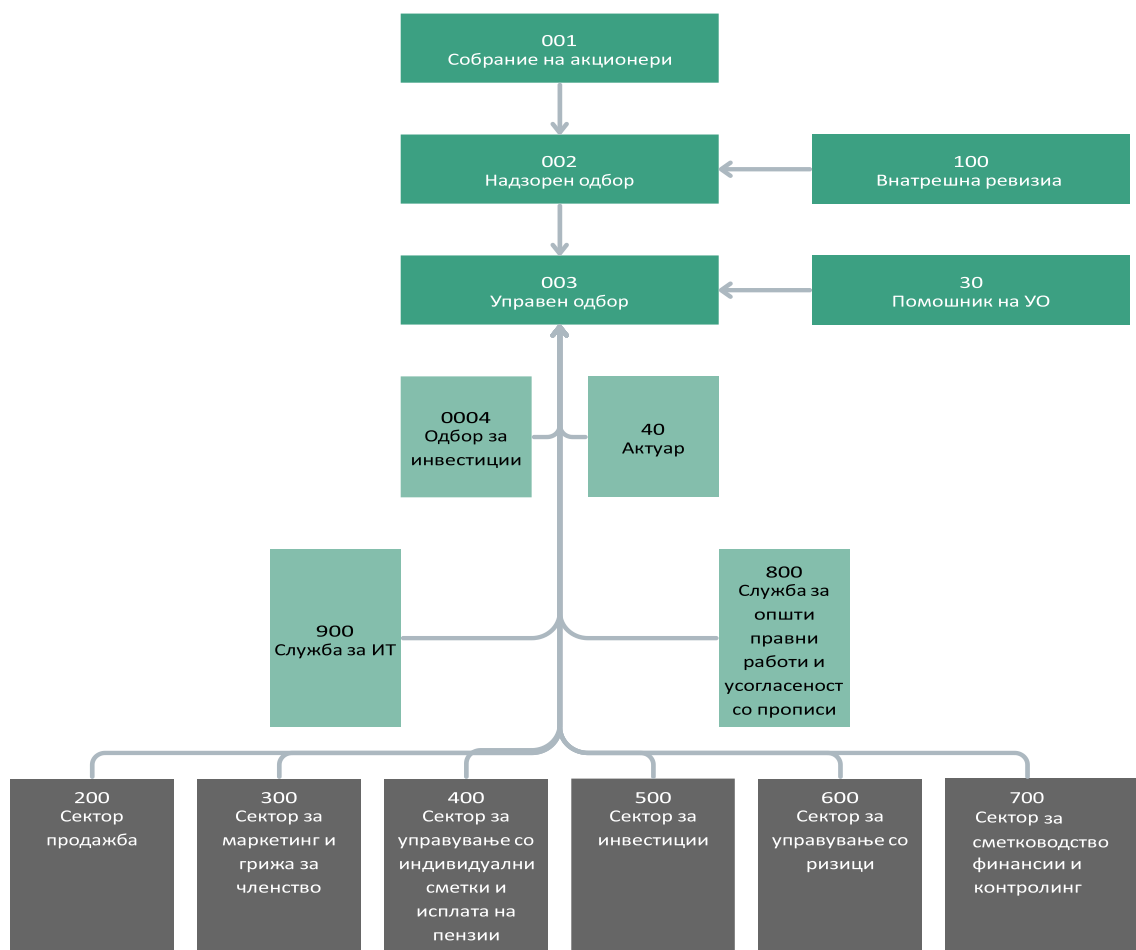
Севкупната добра оценка се должи на тоа што во ревидираните процеси не беа утврдени наоди кои носат високи ризици или бројни наоди со среден ризик, поради слабости во управувањето на организацијата или отсуство на внатрешни контроли, кои би го попречиле остварувањето на деловните и стратешки цели на Друштвото и фондовите.

За позначајните констатации, ризици и препораки од ревизорските прегледи, внатрешната ревизија на квартална основа го известуваше Надзорниот одбор и Управниот одбор на Друштвото, како и за тековниот статус на отворените препораки, мерките и активностите на Управниот одбор за нивна реализација.

5. Организациона поставеност

Организационата поставеност на Друштвото е предмет на континуирана преоценка на Управниот одбор, кој го следи работењето и донесува одлуки за реорганизирање во зависност од оперативните потреби.

Актуелната организациона структура на Друштвото е следна:

6. Деловна етика

6.1. Етички кодекс

Етичкиот кодекс на Друштвото ги опфаќа највисоките стандарди на интегритет, професионалност, морални принципи и правилата на однесување на членовите на Надзорен одбор, Управен одбор, лицата со посебни овластувања и одговорности, раководните лица и вработените во Друштвото.

Во Друштвото е воспоставен ефикасен систем на контрола на усогласеноста во работењето со прописите. Со истиот се обезбедува соодветна примена на прописите во работењето, а воедно се намалуваат ризиците од неусогласеност во работењето со законската регулатива.

Друштвото ги презема и сите потребни мерки за спречување на злоупотреба на информациите добиени како резултат на службената положба од страна на лицата кои имаат пристап до информации за инвестирање на средствата на пензиските фондови.

6.2. Усогласеност со прописи

Системот за обезбедување и на контрола на усогласеноста во работењето на Друштвото и пензиските фондови со прописите, се практикува преку дефинирано старателство на

прописите. Во 2024 година функционираше континуирано, со примена на комбинирано извршување на работните процеси и работните задачи на вработените од деловните простории и од дома (хибриден модел на работа) со поголемо присуство во канцеларија.

Во врска со регулативата која беше донесена во 2024 година, Старателите навремено изготвуваа известувања кои беа разгледувани на седници на Управен одбор и со тоа континуирано и тековно го информираа Управниот одбор, за измените и активностите кои треба да ги преземе Друштвото.

Воспоставениот систем на следење и информирање во областа на усогласеноста со законската регулатива овозможува брзо откривање појави на законска неусогласеност и донесување благовремени и ефикасни мерки за нивно отстранување.

6.3. Спречување перење пари

Друштвото има усвоено и применува Програма за спречување на перење пари и други приноси од казниво дело, како и Проценка на ризик од перење пари, одржува обуки од таа област, соработува со надлежните институции и во целост ги има имплементирани сите инструменти кои произлегуваат од законската регулатива и се однесуваат на ефикасно откривање и спречување перење пари. Целта на Друштвото е да оневозможи доброволниот пензиски фонд со кој управува да биде искористен за спроведување на нелегални активности.

7. Деловни политики

7.1. Политика на вложувања на средствата на Друштвото

Друштвото ги инвестира своите слободни парични средства согласно законската регулатива и интерните акти. Слободните средства на Друштвото се инвестирани во должнички инструменти издадени од државата и банкарски депозити.

Основните принципи при вложувањето на средствата на Друштвото се: сигурност на средствата, диверзификација на ризикот и одржување на адекватна ликвидност на Друштвото. Основна цел на инвестирањето на средствата на Друштвото е долгорочно остварување принос со истовремено одржување на прифатливо ниво на ризик.

Во 2024 година, Друштвото инвестираше поголем дел од средствата во должнички хартии од вредност заради добриот принос и помалку во депозити.

Основни критериуми кои се користеа при избор на одделни видови инструменти се следните:

- Должнички инструменти: стапка на принос до доспевање (YTM), валута, траење и рок до доспевање;
- Депозити во банки;
- Критериуми за избор на банка: се користат лимитите на изложеност кон поединечни банки, кои се утврдени врз основа на модел за класификација на квалитет на банки кој се применува на ниво на Сава Осигурителна Групација, а во функција на управување со кредитниот ризик;

- Критериуми за избор на конкретен депозитен аранжман: стапка на принос – каматна стапка, вид на каматна стапка (фиксна или варијабилна), валута, рок до доспевање, посебни клаузули во договорот и сл.

При избор на инструмент, особено се има предвид валутата на инструментот, за што изборот се врши согласно направената анализа на односот меѓу:

- Каматните стапки на инструментите во денари и евра и
- Валутниот ризик, кој произлегува од оценката на веројатноста за промена во курсот на денарот и кој би резултирал во намалување на главнината на Друштвото под законски минималната главнина изразена во евра.

7.2. Политика на дивиденди

Усвојувањето на Годишната сметка и Годишниот извештај за работењето на Друштвото е предмет на расправа и одлучување на Годишното собрание на акционери на Друштвото. По разгледување и усвојување на Годишната сметка и Годишниот извештај, Собранието на акционери одлучува за распоредување на добивката.

Во 2024 година, исплатена е дивиденда во износ од 104,6 милиони денари, согласно Одлуката за распределба на нераспределена (акумулирана) добивка на Друштвото за 2023 година, донесена на Собранието на акционери.

7.3. Управување со капитал

Друштвото треба да обезбеди минимален износ на капитал зависно од висината на средствата на фондовите со кои управува. Нивоата на средства на фондовите и потребниот минимален капитал, за дадено ниво на средства, се дефинирани во законската регулатива. Определба на Друштвото е потребниот минимален капитал да го обезбедува од сопствени средства.

Во процесот на стратешко планирање, се утврдува очекуваното движење на средствата на фондовите во планскиот период и потребниот капитал, врз основа на што се утврдуваат изворите на средства и се дефинира инвестиционата политика и политиката на исплата на дивиденди во планскиот период, на начин кој ќе овозможи обезбедување на минималниот законски капитал.

7.4. Политика на односот на долгорочниот долг спрема основната главнина

Во пасивата на Друштвото на ден 31.12.2024 година, обврските учествуваат со 6,7%, од кои најголем дел се краткорочни обврски. Односот на долгорочниот долг на Друштвото спрема основната главнина во 2024 година изнесуваше 4,4% и нема значителни промени во однос на 2023 година.

7.5. Големи зделки

Друштвото, во 2024 година, немаше зделки со кои стекнува или отуѓува имот на Друштвото чија вредност изнесува над 20% од книговодствената вредност на имотот на Друштвото, определена врз основа на последните финансиски извештаи на Друштвото.

8. Пазарите на капитал во 2024 година

8.1. Глобални макроекономски и пазарни движења

Изминатата 2024 беше уште една импресивна година за ризичните класи на средства за инвестирање. Континуираниот раст на акциите во САД значително им помогна на акциските пазари во останатите развиени држави, претставувани од MSCI World Index, придонесувајќи индексот да остваригодишен раст од 17%. Од друга страна, биковиот пазар кај кинеските акции ги апсорбира силните резултати од Индија и Тајван, поради што акциските пазари на земјите во развој, претставувани преку MSCI Emerging Markets забележа раст од само 5%. Додека перформансот на американските технолошки компании со мега пазарна капитализација осигурија доминација на глобалните growth stocks, втора година по ред, глобалните value stocks, потпомогнати од финансискиот сектор поради перспективите за дерегулација по изборите во САД, ги пораснаа за 12,3% во 2024. Берзанските стоки беа под влијание на слабата побарувачка од Кина, со тоа што растот на Bloomberg Commodity индексот изнесуваше 5,4%. Исклучок е златото, кое поради загриженоста на инвеститорите за идната фискална политика во САД, оствари силен перформанс завршувајќи ја годината со раст од 27,1%. Централните банки во развиените земји започнаа со релаксирање на монетарната политика, но поради силниот економски раст и лепливата инфлација пазарите ги ресетираа првичните очекувања за тоа колку брзо и за колкав процент бидат намалени каматните стапки, особено во САД. Комбинацијата од силен долар и повисоки приноси од првично очекуваните, значеше годишен пад од 1,7% на за глобалните обврзници со инвестициски рејтинг, претставувани од Bloomberg Barclays Global Aggregate Index,.

Во 2024 година економските перформанси на САД се раздвоија од другите големи региони. И покрај загриженоста во текот на летото, американската економска исклучителност остана главно недопрена. S&P 500 беше акциски индекс со најдобри перформанси, со принос повисок од 23%, покрај високиот принос на Magnificent Seven економскиот моментум за повисок профит се проошири и кај останатите компании.

Спротивно на тоа, европскиот економски моментум значително ослабна во текот на годината. Производствениот сектор беше особено тешко погоден поради комбинација на високи трошоци за енергија, репресивна регулатива и недостаток на извозна побарувачка, заедно со конкуренцијата од Кина која добива владини субвенции. Оваа дивергенција беше дополнета со политичките превирања во Франција и Германија каде фискалните притисоци и растот на популистичките партии доведе до фрактура на политичкиот консензус. Економската слабост и ограничената изложеност кон вештачка интелигенција претставуваше дополнителна пречка за европските акции, и во година на силни акциски приноси регионот имаше послаби перформанси со годишен принос од само 6% кај Stoxx Europe 600 индексот.

Во поглед на валутите, во 2024 година беше забележана апрецијација на еврото во споредба со јапонскиот јен и швајцарскиот франк, додека истото депрецирало во споредба со британската фунта и американскиот долар.

8.2. Домашни макроекономски и пазарни движења

Во услови на забавени инфлаторни притисоци, поволни движења на девизниот пазар, но и под влијание на монетарната политика на ЕЦБ, Народната Банка во септември 2024 година започна со намалување на основната каматна стапка. Потоа, во три последователни наврати каматната стапка на благајничките записи беше намалена за 0,75 процентни поени, т.е. од 6,30% во септември беше намалена на 5,55% во декември 2024 година. Намалување имаше и кај останатите референтни каматни стапки, односно каматната стапка на расположливиот кредит преку ноќ и каматните стапки на депозитите преку ноќ и на 7 дена, кои исто така беа намалени. Од друга страна, понудата на благајнички записи се задржа на исто ниво, т.е. на 10 милијарди денари месечно. Монетарните власти оценуваат дека тековната поставеност на монетарната политика е соодветна на економските услови и обезбедува понатамошно забавување на инфлацијата и задржување на финансиската стабилност во земјата. Банкарскиот сектор е стабилен, со релативно високи стапки на капитална и ликвидна позиција, а деловната активност на банките бележи континуиран раст. На домашниот девизен пазар нема некои позначајни флукутации, односно девизните резерви се оценуваат дека се во сигурна зона и се доволни за да ги задоволат потребите за девизна ликвидност.

Во поглед на фискалната политика, македонското Собрание го усвои предлог-Буџетот за 2025 година, со кој се проектира приходите да бидат повисоки за 13%, додека расходите да изнесуваат 400,2 милијарди денари или 10% повисоко од тековниот буџет. Вака планираните приходи и расходи резултираат со буџетски дефицит на ниво од 4% од планираниот БДП. На 12 ноември македонското Собрание ја усвои Фискалната стратегија за периодот 2025 – 2029 година, со која се превидува подобрување на макроекономската стабилност, поддршка на економската активност преку постепена фискална консолидација, подобрување на управувањето со јавните финансии и одржување високо ниво на капитални расходи. Согласно последно објавените податоци, заклучно со 30.11.2024 година, државниот долг е во висина од €8.302 милиони и претставува 53,4% од БДП. Редовната пракса на издавање на континуирани државни хартии од вредност продолжи и во 2024 година, при што каматните стапки во однос на почетокот на годината се намалија од 0,3 до 0,4 процентни поени. На меѓународниот пазар на капитал, приносите по кои се тргуваа македонските еврообврзници, исто така забележаа намалување од 30 до 50 базични поени во однос на почетокот на годината.

Во делот на макроекономските индикатори, според проценетите податоци на Државниот завод за статистика, стапката на раст на бруто-домашниот производ во третиот квартал од 2024 година забележа раст од 3,0% (во првата половина од 2024 година растот изнесуваше 1,8%). Индустриското производство на годишно ниво ноември 2024 година во однос на ноември 2023 година забележа пад од 3,5%, а трговската размена, изразена во евра, на кумулативна основа јануари – ноември 2024 година во однос на јануари - ноември 2023 година е намалена за 2,9%, при што извозот е понизок за 5,8% додека увозот е намален за 0,6%. Покриеноста на увозот со извоз за овој период изнесува 71,3%. Во однос на трошоците на живот, тие во декември 2024 во однос на ноември 2024 година забележаа инфлаторно движење од 0,3%. Гледано пак на годишно ниво, инфлацијата во декември 2024 година во однос на декември 2023 година изнесува 4,40%, а на кумулативно ниво, јануари-декември 2024 година во однос на јануари-декември 2023 година, инфлацијата изнесува 3,50%. Според податоците на Државниот завод за статистика, во третиот квартал од 2024 година, стапката на активно населени во старосната група (15- 64) изнесува 66,5%, стапката на вработеност е во висина од 58,2%, додека стапката на невработеност е 12,5%.

9. Членство

9.1. Членство во задолжителниот фонд

Во задолжителниот фонд, заклучно со 31.12.2024 година има 261.705 членови. Во 2024 година, има прилив на 3.281 члена по основ на склучени договори за членство и реализирани премини во ЗПФ, приливот на распределени членови изнесува 5.218 члена, 5.086 членови преминале во други пензиски фондови, а 303 се исплати по основ на пензија и наследство.

Нето зголемувањето на годишно ниво изнесува 3.110 нови членови, но е под планираното (3.532) согласно планот за 2024 година.

Период	Нето промена на членство	Вкупно членови
2022 Σ	4.013	255.254
2023 Σ	3.341	258.595
2024 Σ	3.110	261.705

9.2. Членство во доброволниот фонд

Во доброволниот фонд, вкупниот број на членови заклучно со 31.12.2024 година изнесува 15.145, од кои 10.411 се со индивидуално членство, а 4.734 лица се членови вклучени во професионални пензиски шеми. Во 2024 година, во доброволниот фонд се зачлениле 1.612 нови членови, а фондот има одлив од 377 членови. Во споредба со 2023 година, остварениот прилив на бруто уплати во 2024 година е повисок за 9,72%.

Период	Нето промена на членство	Вкупно членови
2022 Σ	886	13.014
2023 Σ	896	13.910
2024 Σ	1.235	15.145

9.3. Деловно окружување

Капитално финансираното пензиско осигурување претставува втор сегмент по големина во финансискиот систем на РС Македонија, по банкарскиот систем. Во задолжително пензиско осигурување до 31.12.2024 година пристапиле 610.855 членови, од кои во Сава пензиски фонд пристапиле 261.705 или 42,84% од вкупниот број на членови. Споредено со 31.12.2023 година, нето средствата на задолжителниот пензиски фонд продолжија да се зголемуваат, со раст од 20,45%, односно околу 450 милиони ЕУР.

Во доброволното пензиско осигурување до 31.12.2024 година пристапиле 33.572 члена, од кои 15.145 се во Сава пензија плус, што претставува 45,11% од вкупниот број на членови. Пазарното учество во вкупните нето средства изнесува 48,56%. Споредено со 31.12.2023 година, нето средствата на доброволниот пензиски фонд продолжија да се зголемуваат, со раст од 21,74%, односно околу 12,68 милиони ЕУР.

Во 2024 година, Сава пензиско друштво се соочи со агресивен настап на конкуренцијата и кај двата пензиски фондови. На овие предизвици е соодветно одговорено со силна офанзива на

полето на премините кај задолжителниот пензиски фонд, а соработката со деловните соработници придонесе за надминување на планот за уплати во доброволниот пензиски фонд од 8,04%.

10. Агентска мрежа

Во текот на 2024 година, агентската мрежа на Друштвото ја сочинуваа просечно 418 активни агенти.

Агентската мрежа на Друштвото ја покрива целата територија на Државата, со акцент на продажните места на Друштвото во просечно активни 44 експозитури на деловниот соработник НЛБ Банка АД Скопје, 20 продажни места кај деловниот соработник Сава Осигурување АД Скопје, 7 продажни места на Стопанска банка а.д. Битола, 9 продажни места на Силк Роуд банка а.д. Скопје и 16 продажни места на Уни банка АД Скопје низ државата.

Понатамошната соработка со деловните соработници ќе овозможи членовите и сите заинтересирани граѓани да се информираат и добијат целосна услуга за пензиското осигурување и преку продажните места на горенаведените деловни соработници. И во иднина ќе се работи на зголемувањето на бројот на продажни места, преку кои ќе се вршат работи на маркетинг за Сава пензиско друштво а.д. Скопје, како и активирање на нови соработки.

Со покривање на целата територија на Државата се обезбедува можност за директен контакт со секој член и лично присуство на лиценциран агент при склучување на договори за задолжително и доброволно пензиско осигурување, како и обезбедување на сите други значајни услуги од капитално финансирано пензиско осигурување како: исплата на пензии и пензиски надоместоци, наследување на средства, ажурирање на лични податоци и други услуги.

Во продажните места, членовите и потенцијалните членови преку професионални финансиски советници кои располагаат со лиценци и познавања за најразлични финансиски производи можат да добијат компетентна и стручна информација за избор на соодветен финансиски производ за нивните потреби.

10.1. Обука на агентите

Друштвото спроведуваше континуирана обука на лицата кои вршат работи на маркетинг и во 2024 година одржани се обуки на агентската мрежа, односно неколку еднодневни интензивни обуки за постоечки и потенцијални агенти од продажните места на деловните соработници, на кои присуствуваа и раководителите на експозитури.

Посебен акцент на обуките беше даден на законските обврски при вршење на продажба и маркетинг на пензиско осигурување, улогата на МАПАС во системот на пензиско осигурување, користењето на апликацијата Деловен соработник, грижата за членство, управувањето со ризици, начинот на инвестирање на средствата на фондовите, спречувањето перење пари и социјалниот инженеринг, како и продажните вештини.

Обуките се спроведени од интерниот кадар на Друштвото, при што беа вклучени вработени од повеќе сектори.

Во 2024 година не беше спроведен испит за агенти од страна на Агенцијата за супервизија МАПАС и поради тоа оваа година не беа спроведени обуки за нови агенти.

Покрај едукативните активности на агентската мрежа, Друштвото континуирано спроведува секојдневни контроли на нивното работење, а спроведува и редовни контроли на продажните места.

11. Управување со средствата на задолжителниот пензиски фонд

11.1. Остварени приливи и одливи на средства во и од фондот во 2024 година

Бруто прилив од придонеси: 5,85 милијарди МКД. Во споредба со 2023 година, остварениот прилив е повисок за 13,1%.

Просечен износ на поединечна уплата: 3.582 МКД

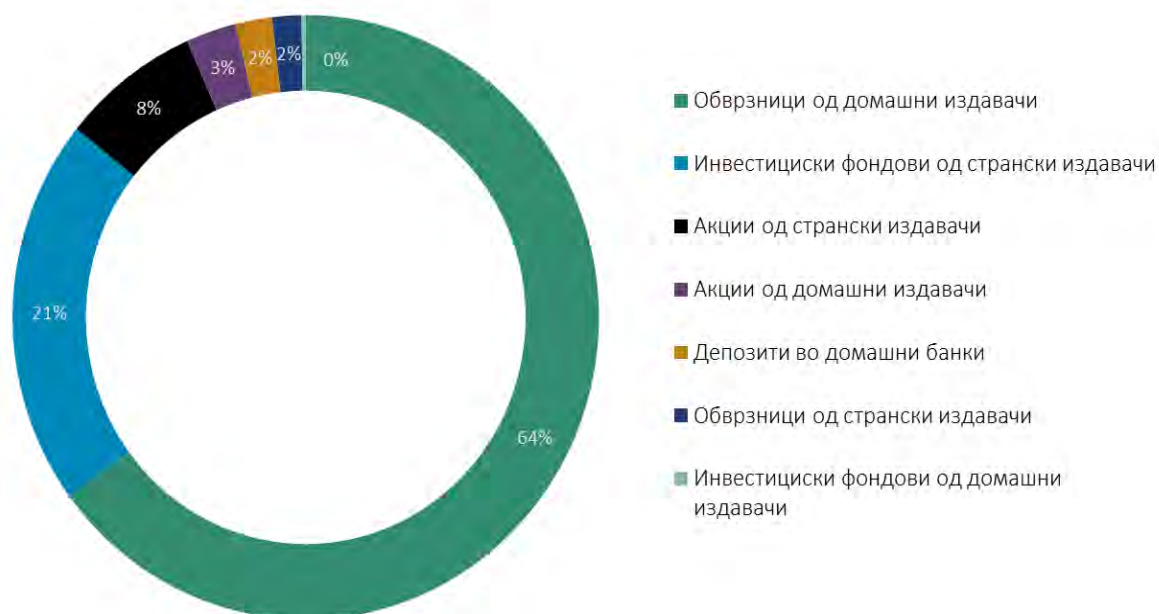
Нето одлив по основ на трансфери во конкурентни фондови: 795 милиони МКД.

Одлив по основ на исплатени пензии и трансфери кон ПИОСМ: 314 милиони МКД.

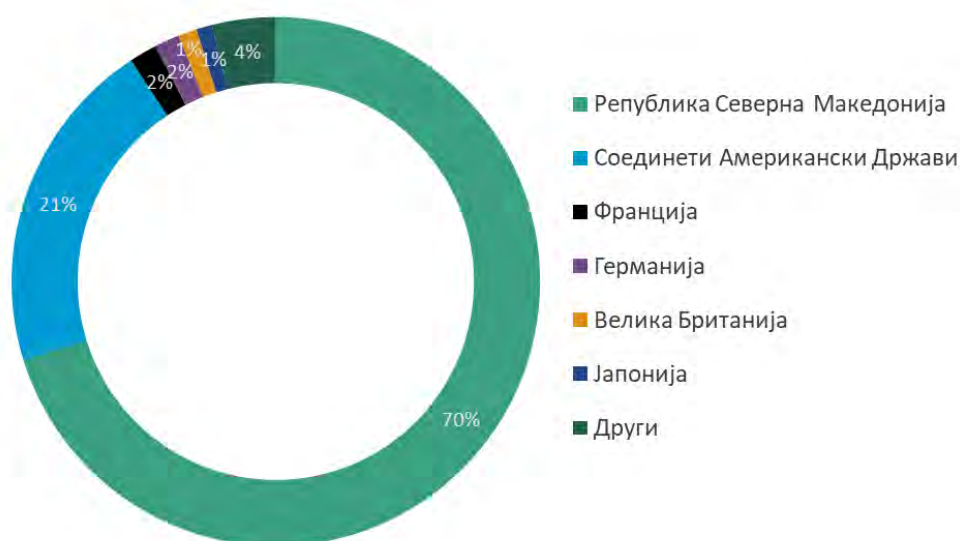
11.2. Структура на инвестициското портфолио на 31.12.2024

Во структурата на инвестициското портфолио на 31.12.2024 година, доминантно учество имаат домашните државни обврзници, со учество од 64,33%.

Структура на вкупните средства според одделните категории инструменти

Структура на вкупни средства по држава на издавач

11.3. NAV, принос и вредност на сметководствената единица

Нето средствата на фондот на 31.12.2024 изнесуваат: 70,7 милијарди МКД

Вредност на сметководствена единица на 31.12.2024: 278,518719.

Седумгодишниот номинален принос, сведен на годишно ниво: 5,64% (номинален), односно 0,74% (реален).

Вид на принос	Износ во %
Номинален	5,64%
Реален	0,74%

Номиналната стапка на принос од основање, сведена на годишно ниво изнесува 5,54%, со што е постигната долгорочната цел за номинален годишен принос од 4,00%, утврдена со Инвестиционата стратегија. Реалната стапка на принос за истиот период изнесува 2,36%. Реалниот принос се добива од номиналниот принос, коригиран за промената на нивото на трошоците на живот во пресметковниот период. Приносот на индивидуална сметка е променлив и зависи од приносот на задолжителниот фонд и од надоместоците наплатени од Друштвото.

Надоместоци* кои ги наплатуваше Друштвото во периодот за кој се пресметува приносот 31.12.2017 - 31.12.2024

Период	01.01.2017 31.12.2017	01.01.2018 31.12.2018	01.01.2019 31.12.2019	01.01.2020 31.12.2022	01.01.2023 31.12.2023	01.01.2024 31.12.2024
Надоместок од придонеси	2,75%	2,50%	2,25%	2,00%	1,90%	1,80%
Месечен надоместок од вредноста на нето средствата	0,035%		0,030			
Надоместок за премин						
Број на денови на членство ≤720	15 евра (во денарска противвредност)					
Број на денови на членство > 720	Не се наплаќа надоместок за премин					

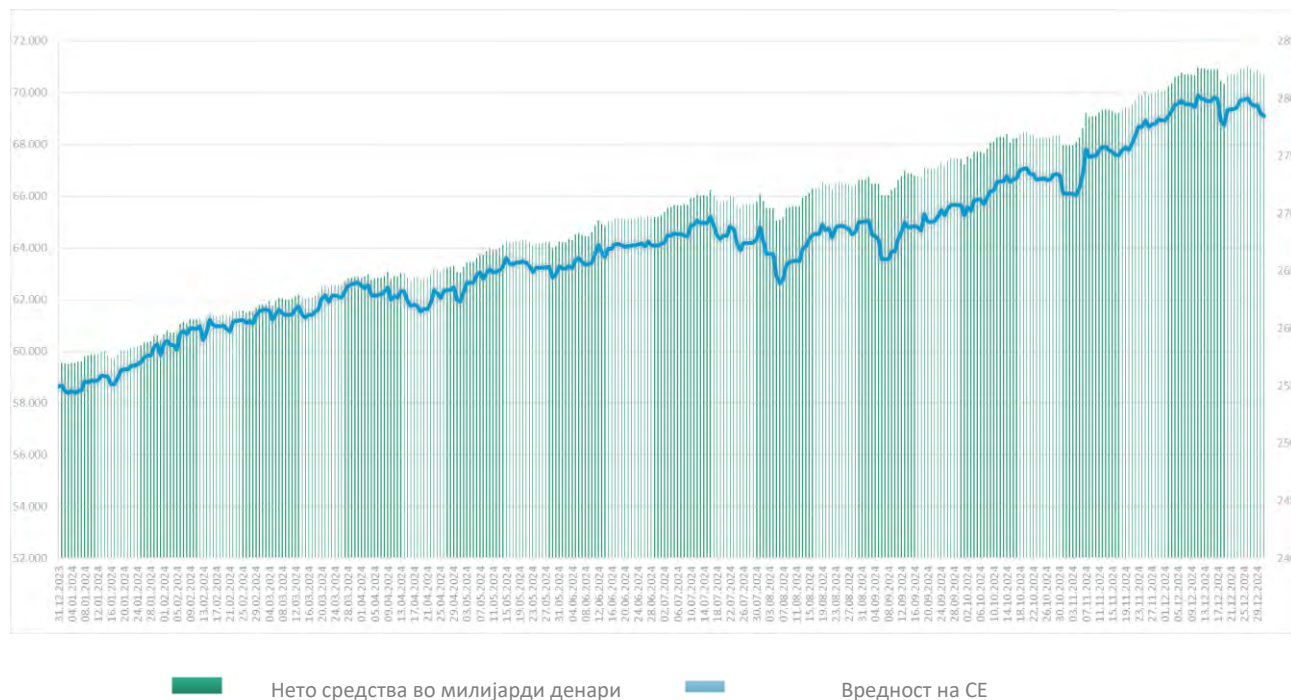
Трансакциони провизии** платени од средствата на пензискиот фонд за периодот за кој се објавува приносот 31.12.2017 – 31.12.2024 изнесуваат вкупно 15.137.797,28 денари, односно 0,06 МКД по една сметководствена единица. Нема намалување на надоместоци за постојано членство.

Трансакциони провизии** платени од средствата на пензискиот фонд за 2024 година изнесуваат вкупно 3.625.586 денари, односно 0,014 МКД по една сметководствена единица.

* Извор: Веб страна на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување www.mapas.mk

** Извор: Сава пензиско друштво -Трансакциски трошоци за Македонска Берза АД Скопје, ЦДХВ АД Скопје и институции во странство

Движење на NAV и на сметководствената единица во 2024 година

12. Управување со средствата на доброволниот пензиски фонд

12.1. Остварени приливи и одливи на средства во и од фондот во 2024 година

Бруто прилив од придонеси: 239,5 милиони МКД. Во споредба со 2023 година, остварениот прилив е повисок за 9,0%.

Просечен износ на поединечна уплата: 3.966 МКД.

Нето одливи од трансфери: -16,9 милиони МКД.

Исплати на пензиски надоместоци: 51,6 милиони МКД.

12.2. Структура на инвестициското портфолио на 31.12.2024

Во структурата на инвестициското портфолио на 31.12.2024 година, доминантно учество имаат државните обврзници, со учество од 55%.

Структура на вкупните средства според одделните категории инструменти

Структура на вкупни средства по држава на издавач

12.3. НАВ, принос и вредност на сметководствената единица

Нето средствата на фондот на 31.12.2024 изнесуваат: 2,12 милијарди МКД.

Вредност на сметководствената единица на 31.12.2024: 245,499550.

Седумгодишен номинален принос, сведен на годишно ниво: 5,91% (номинален), односно 1,00% (реален).

Вид на принос	Износ во %
Номинален	5,91%
Реален	1,00%

Номиналната стапка на принос од основање, сведена на годишно ниво изнесува 5,98%, со што е постигната долгорочната цел за номинален годишен принос од 4,00%, утврдена со Инвестиционата стратегија. Реалната стапка на принос за истиот период изнесува 2,83%. Реалниот принос се добива од номиналниот принос коригиран за промената на нивото на трошоците на живот во пресметковниот период. Приносот на индивидуална сметка и/или професионална сметка е променлив и зависи од приносот на доброволниот пензиски фонд и од надоместоците наплатени од Друштвото.

Надоместоци* кои ги наплатуваше Друштвото во периодот 31.12.2017-31.12.2024

Период	31.12.2017-30.04.2021	01.05.2021-24.07.2023	25.07.2023-31.12.2024
Надоместок од придонеси	2,90% за индивидуални членови и најмногу 3,80% за членови со професионална сметка	2,50% за индивидуални членови и најмногу 2,50% за членови учесници во професионална пензиска шема.	
Месечен надоместок од вредноста на нето средствата	0,10%	0,075%	0,075% за индивидуални членови и најмногу 0,075% за членови учесници во професионална пензиска шема
Надоместок за премин			
Број на денови ≤360	10 Евра во денарска противвредност		
Број на денови > 360	не се наплаќа надоместок за премин		

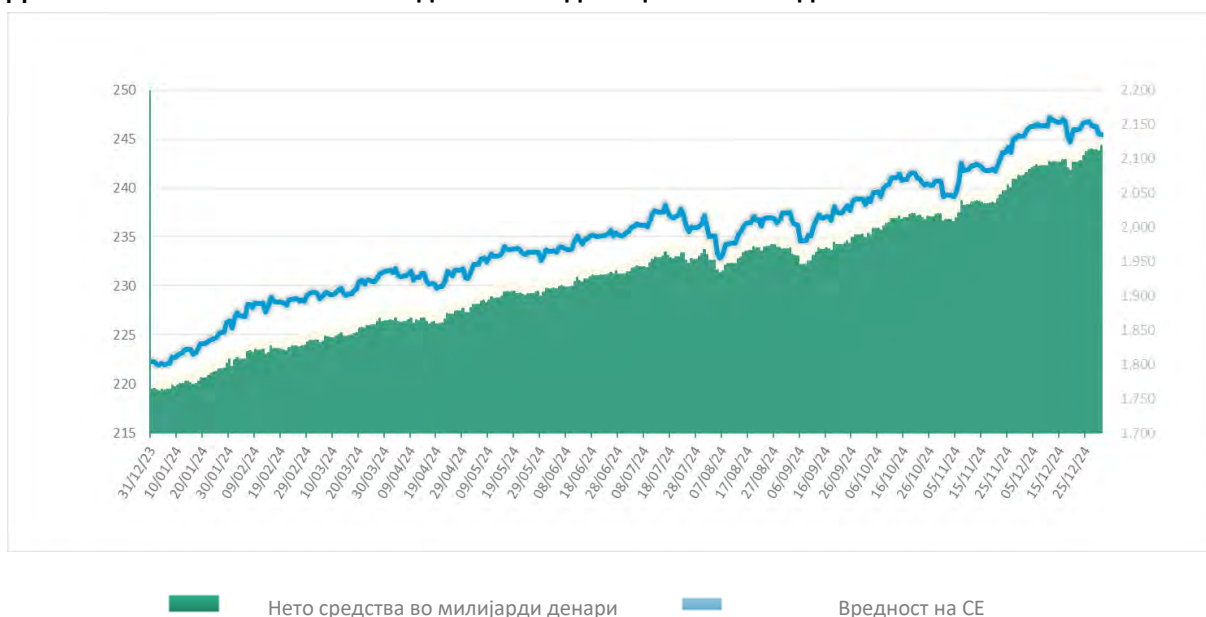
Трансакциони провизии** платени од средствата на пензискиот фонд за периодот 31.12.2017 – 31.12.2024 изнесуваат вкупно 1.696.411,84 денари, односно 0,197 МКД по сметководствена единица. Нема намалување на надоместоци за постојано членство.

Кај членовите со професионални пензиски сметки (членови на професионални пензиски шеми), надоместокот од придонеси се уредува со договорот за вклучување на професионалната пензиска шема во доброволниот фонд и е наведен во Правилата на професионалната пензиска шема. Трансакциони провизии** платени од средствата на пензискиот фонд во 2024 изнесуваат вкупно 314.398,05 денари, односно 0,036 МКД по една сметководствена единица.

* Извор: Веб страна на Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување www.mapas.mk

** Извор: Сава пензиско друштво -Трансакциски трошоци за Македонска Берза АД Скопје, ЦДХВ АД Скопје и институции во странство

Движење на NAV и на сметководствената единица во 2024 година

13. Маркетинг, грижа за членство и одржлив развој во 2024 година

13.1. Маркетинг активности спроведени врз основ на Законска регулатива

Регулативата за капитално финансирано пензиско осигурување предвидува редовна реализација на пропишани маркетинг активности од страна на пензиското друштво во насока на информирање на членовите, јавноста и зголемување на транспарентноста на пензискиот систем. Во таа насока Друштвото:

Навремено и целосно достави редовни законски годишни извештаи за пензиска заштеда со состојба на 31.12.2023 година, до членовите и пензионираните членови од двата пензиски фонда.

- Достави известувањата до Осигурителите за нивните права и обврски кои произлегуваат од професионалните пензиски шеми;
- Навремено се објавени редовни законски извештаи на веб страна и дневни весници;
- Објавени се Информативни проспекти за Сава пензиски фонд и Сава пензија плус;
- Комуницираше, со посебно внимание, со членовите со бенефициран стаж кои требаше да донесат одлука дали да останат членови во втор столб или да го прекинат своето членство, согласно законските измени;
- Достави известувања до трајно распределените членови на задолжителниот пензиски фонд.

13.2. Едукативни маркетинг активности

Друштвото активно и во континуитет работи на едукација на населението за пензискиот систем. Овие активности се спроведуваат дел самостојно, а дел заедно со другите учесници во системот. Активности кои ги реализираше Друштвото во 2024 година:

- Реализира различни маркетинг активности со цел едукација на населението и зголемување на свесноста за пензиските заштеди и промоција на продуктите и услугите кои Сава пензиско друштво а.д. Скопје ги има за своите членови и потенцијални членови;

- Едукативни активности во просториите на својот деловен соработник НЛБ Банка во склоп на „Месец на пензиско советување“
- Едукативна кампања „Засади желба 4.0“, заедно со другите пензиски друштва;
- Редовни објави за приливи од инвестициските активности со средствата во пензиските фондови на блог страната на Друштвото и на социјалните медиуми, со цел транспарентност и информираност на членовите;
- Редовна објава на текстови на својот Блог портал „Никогаш Сами“;
- Ги користеше профилите на социјалните мрежи за да ја зголеми информираноста, свесноста и едукацијата за капитално финансираното пензиско осигурување.
- Редовно спроведува анкети на членовите за задоволството од услугите кои ги добиваат, со соодветно мерење на резултатите од анкетите со цел подобрување во сегменти каде би се детектирале можности за подобрување,
- Редовно беше доставуван краток “Информатор” за пензискиот систем, со секој склучен договор за членство во втор и трет столб.

13.3. Промотивни активности

Бренд промотивните активностите беа насочени кон градење на позитивен имиџ на Сава пензиско друштво а.д. Скопје, преку подобрување на внатрешната и надворешната комуникација, преку методи на рекламирање и односи со јавност, паралелно со континуирана промоција и презентација на продукти и услуги кои ги нуди Друштвото.

Оваа година Друштвото посвети поголемо внимание на едукацијата и својот бренд го градеше преку учество на конференции, панели, саеми каде имаше можност директно со јавноста да разговара за значењето на пензискиот систем. Во таа насока беа изработени и 20 Факти за капитално финансираното пензиско осигурување.

13.4. Активности за грижа за членството

Имајќи го во предвид концептот “Клиентот во центарот на нашето внимание” Друштвото:

- Редовно постапуваше и ги обработуваше сите пристигнати договори, формулари и барања од страна на членови и пензионирани членови;
- Комуницираше, со посебно внимание, со членовите со бенефициран стаж, кои требаше да донесат одлука дали да останат членови во втор столб или да го прекинат своето членство, согласно законските измени;
- Спроведе обуки за агенти кои вршат работи на маркетинг на Друштвото и пензиските фондови;
- Повремено ги известува членовите на доброволниот фонд и Осигурителите со пензиски шеми за новости и промени на пензиските сметки;

- Постојано комуницираше со сите членови, пензионирани членови и потенцијални членови кои го контактираа Друштвото лично, телефонски или електронски;
- Ги користеше своите комуникациски канали за непречено сервисирање на сите потреби на членовите и потенцијалните членови преку своите напредни дигитални канали на комуникација и широката мрежа на продажни места;
- Навремено и со должно внимание се постапуваше по сите пристигнати поплаки во врска со остварувањето на права од членство во пензиски фонд, од страна на поранешни, сегашни и идни членови или пензионирани членови;
- Редовно спроведува анкети на членовите за задоволството од услугите кои ги добиваат, со соодветно мерење на резултатите од анкетите со цел подобрување во сегменти каде би се детектирале проблеми.

13.5. Одржлив развој

Изминатата година Друштвото во насока на почитување на принципите за здравје и благосостојба и климатските промени, спроведе неколку активности во областа на Одржлив Развој. За своите вработени Друштвото организираше активности за градење на тим, учество на Скопски и Љубљански маратон.

Исто така, Друштвото преку волонтерски активности спроведе неколку акции за уредување на паркови, игралишта, садење на дрва. Во насока на подигнување на чувството за емпатија организираше донаторски акции со вработените.

Активности кои ги спроведе Друштвото во 2024 година:

- По завршување на иницијативата „Вие Ажурирате Ние Донираме“, Друштвото донираше опрема на Клиниката за детски болести „Козле“;
- Организирана регата "Заедно за иднината на езерото", на Охридско Езеро, во соработка со Акватика Јахтинг и Сава Осигурување;
- Со цел социјализација во секојдневниот живот на децата со Аутизам, Друштвото учествуваше во активностите на Здружението на граѓани Аутизам ААМК – Повторно Заедно и истиот настан го покани да учествува на велосипедската трка Сава Мариово со цел промовирање на овие активности и во градот Прилеп;
- Иницијатива Срце за светот – Донација на училиштен прибор пна социјално загроени семејства преку Црвен крст на Република Северна Македонија;
- Иницијатива Срце за светот – Организирана волонтерска акција за прибирање донации на храна како дел од кампањата на Црвениот Крст „Месец на борба против гладта“;
- Организирани Тим-Билдинг активности со вработените заедно со Сава Осигурување;
- Поддршка на Конкурс „Со Љубов од Битола“;
- Оваа година беа набавени 3 велосипеди за извршување на активности на територија на град Скопје;
- Како дел од активностите со кои се грижиме за здравјето и благосостојбата на вработените, од оваа година започнавме да мериме колку вработените се физички активни. Воведовме квартално мерење на поминати километри пешки или со велосипед, преку апликациите Челинџер и Страва;
- Учество на спортски игри на Сава Осигурителна Групација;
- Организирани две крводарителски акции, во соработка со Сава Осигурување;

- Организирање на велосипедска трка САВА Мариово Тур;
- Учество на вработените на трките Семос Едукација Водно 10км, ХалкЕко Скопје трча 10км, Скопски маратон, Љубљански маратон и маратонот во Валенсија;
- Донација на новогодишни пакетчиња за Здружение за развој на ромската заедница СУМНАЛ;
- Иницијатива Срце за Светот - волонтерски акции во дневниот центар за лица со интелектуална попреченост над 18 години Пролет преку организирање на креативни работилници, пролетно уредување на нивниот двор и новогодишно украсување на просторот;

- Оваа година Друштвото на првите Ability Awards 2024 ја доби наградата за Соработка со заедницата.

Во однос на инвестициони стратегии на фондовите со кои управува Друштвото, истите беа надополнети со елементи на одржлив развој, на начин кој обезбедува приоритет на интересите на членството согласно законски дефинираната фидуцијарна одговорност. Друштвото не само во процесот на инвестирање на средствата на своите членови, туку и во процесот на инвестирање на средствата на Друштвото и процесот на набавки ги спроведува ЕСГ критериумите при избор на компанија и избор на инструменти во кои ќе инвестира.

Под мотото „Во Друштво на Добри Луѓе“ – секојдневно водиме грижа за нашите вработени и обезбедуваме услови за нивна поуспешна работа. Преку активности за „Градење на тим“ транспарентно и објективно разговараме за наше секојдневно подобрување во работниот процес и исполнување на нашите цели и визија.

Со активностите кои ги спроведуваме под мотото „Срце за Светот“ ја истакнуваме нашата хуманитарна и добротворна работа преку која придонесуваме за подобра животна средина и поубава иднина.

И оваа година, Друштвото продолжи со печатење на законскиот извештај за пензиска заштеда на биоразградлива хартија.

14. Управување со ризиците на Друштвото

14.1. Оперативен ризик (несакани настани)

Управувањето со оперативниот ризик е регулирано со интерните акти, каде е пропишана постапката за идентификација, оценка, следење и совладување на оперативните ризици, како и евиденција и известување за несакани настани од кои произлегуваат оперативни ризици во работењето на Друштвото.

Со интерните акти е уреден и процесот на пријава на реализирани несакани настани како и контролните механизми за митигација на идентификуваните ризици. Редовно се спроведуваат обуки на вработените за да се запознаат со процесот на управување со ризици на Друштвото.

14.2. Пазарни ризици

Во текот на 2024 година, Друштвото управуваше со пазарните ризици преку:

- Следење на каматните стапки, девизниот курс и цените на финансиските инструменти кои се тргуваат на секундарниот пазар, а кои влијаат на приходите на Друштвото и на вредноста на финансиските инструменти;
- Диверзификација на портфолиото на Друштвото од аспект на видот на каматните стапки (фиксни, варијабилни) и валутата на инструментите.

14.3. Кредитни ризици

Управувањето со кредитен ризик во најголема мера е законски регулирано со ограничување на вложувањата на Друштвото во банкарски депозити и должнички хартии од вредност чиј издавач е Државата. Друштвото управува со кредитниот ризик на тој начин што ги вложува слободните парични средства само во законски дозволени инструменти. Друштвото ги следи кредитните ризици поврзани со Државата и банкарскиот сектор и ги почитува и се прилагодува со Групациските стандарди и лимити.

Во 2024 година, немаше доцнење или неисполнување на обврските од страна на банките и издавачите на финансиските инструменти, во кои Друштвото има инвестирано.

14.4. Ликвидносен ризик

Друштвото има воспоставено постапка за управување со ликвидносниот ризик на месечно ниво со интерно известување за месечната ликвидносна позиција.

Одржувањето на соодветно ниво на ликвидни средства е под влијание и на законските барања, односно барањата на регулаторот за одржување на задолжителни ликвидни средства во износ утврден како % од главнината на Друштвото. За оваа цел се доставува квартален извештај за ликвидни средства на Друштвото до МАПАС.

Во 2024 година Друштвото беше во можност да ги подмири сите доспеани обврски и ја одржуваше ликвидносната позиција над законски пропишаниот % од главнината на Друштвото.

15. Управување со ризици на Фондовите

Во текот на годината на континуирана основа беа следени кредитниот ризик, ликвидносниот ризик, оперативниот ризик, ризикот од промена на законската регулатива, ризикот од неисполнување на спротивната страна, ризикот на порамнување, ризикот кај банката чувар на имот, ризикот на земја, инфлаторниот ризик, како и групата на пазарни ризици во која се вбројуваат ризиците од промена на пазарните цени, промената на каматните стапки, девизните курсеви и ризиците од промена на ликвидноста на пазарите на капитал.

Во рамките на системот на управување со ризици на пензиски фондови воспоставени се и во текот на годината без пречки функционираа процеси на месечно известување за изложеноста на средствата на фондовите кон идентификуваните ризици, како и квартално, полугодишно и годишно известување за одделни состојби и промени релевантни за процесот на управување со ризиците. Во согласност со утврдените потреби, во услови на изразени предизвици на пазарите на капитал, се доставуваа потребни извештаи и анализи.

Во 2024 година и покрај намалувањето на ризиците поврзани со високиот раст на стапките на инфлација на глобално ниво и во земјата, специфичните пазарни околности во услови на релативно високи пазарни вреднувања во одредени пазарни сегменти и висока пазарна концентрација, како и изразените ризици поврзани со патеката на монетарните политики и политичките неизвесности, придружени со затегнатите глобални геополитички односи, ја потврдија потребата од континуирано следење и соодветно управување со ризиците на пензиските фондови.

16. Информатичка технологија и сигурност на информацискиот систем

Овозможување на технички услови за реализација на деловниот план на Друштвото, како и обезбедување на сигурен, доверлив и расположив информатички систем е примарна цел на Службата за ИТ.

Во 2024 година доминираа два големи проекти кои беа од големо значење за Друштвото:

- Оптимизација и надградба на инфраструктурата и виртуелната платформа на информатичкиот систем и негово поставување во облак.

Целта на овој проект беше целосно мигрирана и оперативна работна околина која ќе функционира во облак и ќе ја опфаќа целокупната ИТ инфраструктура на Друштвото. Зголемена информатичка безбедност и унапредени решенија за заштита на податоците и континуитет во работењето. Оптимизација на трошоците а притоа обезбедувајќи стабилност на ИТ системот согласно потребите на деловната страна и потребите на Друштвото.

- Целосно нов дизајн на информатичката и мрежна инфраструктура во новите простории на Друштвото. Воведени новини во поглед на начинот на работењето во новите простории. Зголемена безбедност при работењето во новите простории

Во 2024 година беа завршени и имплементирани апликативни решенија со кои се унапреди информатичкиот систем на Друштвото и се подобрија условите за работа:

- Имплементација на апликативно решение *Microsoft Dynamics Business Central* за сметководствено и финансиско работење со цел усогласување со групациските стандарди;
- Имплементација на апликација за управување со човечки ресурси *Fledge*;
- Имплементација на апликативно решение за автоматизација на пресметки и генерирање на извештаи за семејна и инвалидска пензија. Ова решение е комплетно изработено и развиено во рамките на Службата за ИТ;
- Изработена е првична анализа на Информатичкиот систем врз основа на која ќе следи план за негова оптимизација и унапредување во наредните 5 години.

Друштвото и во 2024 година продолжи да го користи и унапредува хибридниот режим на работење. За таа цел службата за ИТ, континуирано ја надградуваше инфраструктурата и опремата за вработените. Беа набавени преносни компјутери, дополнителна периферна опрема за работа од дома, апликативно решение за сигурно поврзување од дома.

Како резултат на генералните заложби на ниво на Сава Осигурителна Групација за континуирано унапредување на информатичката сигурност, Друштвото е дел од SOC (Security operation center) и активно учествува во надградбата на заедничката платформа. Во таа насока согласно процедурите на Друштвото, беа изведувани редовни безбедносни тестирања на информатичкиот систем.

Беа успешно тестирана резервната локација како дел од планот за континуитет во работењето.

Синергијата и усогласувањето на ИТ стандардите преку имплементација на добрите практики на ниво на Сава Осигурителна Групација е мошне значајна за Друштвото. Таа придонесува за подигнување на нивото на управување на ИТ процесите. Поради тоа Службата за информатичка технологија активно учествуваше во сите планови и размени на идеи на ниво на групација.

Беа изведена редовна обука за вработените од областа на информатичката сигурност и социјалниот инженеринг.

Дел од процедурите, методологиите, правилниците и упатствата во рамките на службата за ИТ беа обновени и надградени согласно најновите трендови и практики.

Во 2024 година беа отпочнати проекти и беа изготвени планови и анализи за отпочнување на имплементација на нови софтверски и хардверски решенија кои ќе придонесат во развојот на дигитализацијата на Друштвото, а истите ќе бидат изработени во 2025:

- ❖ Отпочнување на проект на имплементација на DWH решение кое ќе се изведува во соработка со Сава Осигурителна Групација;
- ❖ Имплементација на нова веб страна на Друштвото со нови функционалности;
- ❖ Надградба и унапредување на мобилна апликација;
- ❖ Апликација за автоматско ресетирање на клиентски лозинки. Ова решение комплетно ќе биде изработено и развиено во рамките на Службата за ИТ.

17. Управување со човечки ресурси

17.1. Структура на вработени

На 31.12.2024 година, Друштвото има 46 вработени, од кои 41 се вработени на неопределено време, а 5 вработени имаа договор за вработување на определено работно време.

Структура на вработени по степен на образование

Степен на образование	2024		2023	
	Број	Удел (во %)	Број	Удел (во %)
Основно образование	0	0,0	0	0,0
Средно образование	3	6,5	3	7,0
Универзитетско образование	31	67,4	28	65,1
Магистри и доктори	12	26,1	12	27,9
Вкупно	46	100,0	43	100,0

Сертификати и лиценци	Број на вработени
Лиценца за агент за вршење маркетинг и склучување на договори за членство	25
Положен стручен испит за вршење работи со хартии од вредност	3
Положен испит за инвестициско советување	4
Меѓународен CFA сертификат	1
Меѓународен FRM сертификат	1
Anti-money Laundering Specijalist	1
Меѓународен CAIA сертификат	1
Меѓународен CIPM сертификат	1
Меѓународен ACCA сертификат	1
Лиценца за овластен сметководител	3
Лиценца за овластен ревизор	1
Овластен актуар	1
Уверение за положен правосуден испит	2

Структура на вработени по старост

Година	2024	Жени	Мажи	Вкупно	
Старосна група		Број	Број	Број	Удел (во %)
До 30 години		3	6	9	19,6%
Од 31 до 50 години		15	17	32	69,6%
Над 51 година		3	2	5	10,9%
Вкупно		21	25	46	100,0

Структура на вработени по пол

Година	2024		2023	
Пол	Број	Удел (во %)	Број	Удел (во %)
Жени	21	45,7%	20	46,5%
Мажи	25	54,3%	23	53,5%
Вкупно	46	100,0%	43	100,0%

Стапка на флукуација

	2024
	Број
Бр. на вработени кои го напуштиле Друштвото	2
Бр. на вработени на последниот ден од претходната годината	43
Стапка на флукуација (%)	4,7%

17.2. Клучни активности во управувањето со кадри

Во 2024 година, во процесот на управување со кадри, акцент беше ставен на:

- Комбинираното извршување на работните процеси и работните задачи на вработените од деловните простории и од дома (хибриден модел на работа) со поголемо присуство во канцеларија;
- Следење на исполнувањето на индивидуалните цели на вработените;
- Во текот на годината извршено е редовно годишно вреднување на перформансите и резултатите од работењето на вработените и работно ангажираните лица во Друштвото и поставени се целите за нареден период во корелација со целите на Друштвото;
- На почетокот на годината беше спроведено Мерење на внатрешниот потенцијал, задоволството и посветеноста на вработените;
- Интерни обуки и активности на team building;
- Друштвото овозможува учење и развој на вештини, како и развој на кариерата, преку промоција и унапредување на вработените, како и идентификација на таленти и потенцијални кадри. Вредности кои ги промовира Друштвото се: тимска работа, пријателски односи, отворена комуникација, добра соработка и посветеност;
- Оваа година двајца од раководителите посетија обука за Coaching Leadership training course;
- Друштвото се грижи за безбедноста и здравјето на вработените, се залага за утврдување и воведување на превентивни заштитни мерки за безбедност и здравје при работа и обезбедува здрава работна средина. Воедно, покажа посветеност и ги презема сите потребни мерки за усогласено работење на Друштвото со регулативата за безбедност и здравје при работа. Беа спроведени систематски прегледи за сите вработени и работно ангажирани лица во Друштвото;
- Грижа за физичко, психичко здравје и благосостојба на вработените;
- Вработените учествуваа на спортски активности како: спортски групациски игри, Скопски и Љубљански маратон, а беше и овозможен Ден за спорт, посветен на спортска активност.

Employer branding

На Блог порталот на Друштвото беа објавувани авторски текстови на нашите вработени на различни теми од професионален и забавен карактер. Беа објавени 27 текстови.

17.3. Развој и обука на вработените

Во текот на 2024 година, Друштвото овозможи да се реализираат повеќе активности кои беа насочени кон усовршување на вештините и знаењето на вработените, согласно политиката на Друштвото за перманентна едукација, усовршување и грижа за развој на човечките ресурси. Темите на обука произлегоа од идентификуваните потреби за обука и законските барања поврзани со дејноста и работењето на Друштвото.

Голем дел од вработените учествуваа на надворешни обуки, семинари и конференции, при што беа опфатени различни области: инвестиции, управување со ризици, сметководство, даноци, продажни вештини, управување со човечки ресурси, право и законски промени. Вработените во Друштвото активно следеа семинари организирани од страна на Сава Осигурителната Групација и други семинари и советувања од различни области за потребите на работењето на Друштвото.

Клучни податоци за едукација на вработените (Просечен број часови на обука на вработените по пол во тековната година)

2024				
Пол	Број	Број на часови на обука	Просечен број на часови по учесник	Просечен број на часови по вработен
Жени	22	1.156	52,55	55,05
Мажи	26	1.284	49,38	51,36
Вкупно	48	2440		

Татјана Бојковска, CFA, CAIA
Член на Управен одбор

Д-р Петар Талески, FRM
Член на Управен одбор

Снежана Станковиќ
Претседател на Управен одбор